

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. februarja 1906.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Ulom v posojilnico. Splošna zadružna zveza na Dunaju. Preiskovanje mleka na maščobo na kmetijsko-kemičnem preiskovalništvu za Kranjsko v Ljubljani. Denarni promet in bilance. Občni zbori. — Gospodarsko berilo: Snažite živino. Oteklina kolena pri goveji živini. Vzgoja in oskrbovanje mladih prascev po zimi. Hud udarec za Dolenjsko. Kako ravnati z nadušljivimi konji. Kako je plesen v kletih in drugih shrambah odpraviti? Važno za vinorejce. Presajanje sadnih dreves. Rane na sadnem drevju. Kako ravnati z onesnaženimi jajci? Kakoršna je setev, takšna bode žetev. Važna iznajdba za gospodinje. Ohranitev zdravja in varčnost. Kdor rad pije kakao. Male vesti. Inserati.

ZADRUGA.

Ulom v posojilnico.

Pri naši članici „Posojilno in hranilno društvo v Ricmanjih“ pri Trstu oglasili so se neljubi gostje — tatovi, ki so udrli v uradne prostore, navrtali blagajno i. s. od zgoraj ter pokradli, kar so ravno v blagajni dobili.

V Trstu in okolici so v zadnjem času taki ulomi na dnevnem redu.

Naša zveza ima pa blagajne vseh svojih članic proti tatvini po ulomu zavarovane — i. s. na svoje stroške — toraj naše članice ne plačajo niti vinarja zavarovalnine.

Posojilno in hranilno društvo v Ricmanjih nam je tatvino takoj naznanilo — mi smo storili potrebne korake — in v nekaterih dneh je dobila posojilnica že ves okraden denar od zavarovalnice, toraj ni trpela nikake škode.

Posojilnica v Ricmanjih dobila je toraj denar, ostala bi ji pa še navrtana — toraj nerabna — blagajna.

No — naša zveza odpomagala je tudi tej zadnji neprimernosti.

Posredovali smo pri tovarni, ki je imenovani posojilnici svoječasno prodala blagajno — in dosegli, da vzame tovarna navrtano blagajno nazaj in da mesto nje drugo novo blagajno.

Tako skrbi naša zveza v vsakem oziru za svoje članice.

»Splošna zadružna zveza« na Dunaju.

Naša zveza je član „Splošne zadružne zveze“ na Dunaju, ki izvršuje pri nas postavno revizijo.

Ta „Splošna zadružna zveza“ na Dunaju je središče vsega modernega avstrijskega zadružništva, ki v prvi vrsti zastopa koristi zadružništva pri c. kr. poljedelskem ministerstvu in splošno pri vladi.

So se našli na Slovenskem glasovi, ki so „Zadružno zvezo“ skoraj črnili, ker se je pridružila „Splošni zadružni zvezi“, a so utihnili, ker so iskale pri dunajski zvezi zavetje tudi druge slovenske zveze.

Nečemo premotrivati, jeli bi ne bilo lepše in boljše, če bi bilo vse slovensko zadružništvo po eni sami zvezi na Dunaju zastopano, temveč omenimo le sledeče:

Koncem leta 1904 bilo je združenih v „Splošni zadružni zvezi“ na Dunaju 16 zadružnih zvez s 4021 zadrugami, med temi 4 slovanske zveze s 1293 zadrugami, 11 nemških zvez s 2687 zadrugami in ena laška zveza s 41 zadrugami.

Ker se pa pridruži dunajski zvezi v doglednem času več slovanskih zadružnih zvez, ni izključeno, da dobi že v kratkem slovansko zadružništvo ono premoč, ki ne odgovarja samo le številu avstrijskih Slovanov, temveč tudi številu slovanskih zadrug.

Predsednik „Splošne zadružne zveze“ na Dunaju je znani avstrijski zadrugar, g. dr. Pavel baron Störck, ki je do sedaj napram slovanskim zadrugam zmirom kazal popolno nepristranost — da — celo naklonjenost.

„Splošna zadružna zveza“ na Dunaju izdala je je pred kratkim svoj letopis za leto 1904, ki je jako zanimiv; če bi ga hotel kdo imeti, mu ga preskrbi tudi „Zadružna zveza“.

Preiskovanje mleka na maščobo na kmetijsko-kemičnem preiskovališču za Kranjsko v Ljubljani.

Kravje mleko je poleg mesa najvažnejše in najbolj razširjeno animalično živilo. Vsled svoje nizke cene in z ozirom na to, da ima v sebi vse hranilne snovi kakor so beljakovina, tolšča, sladkor, rudninske soli, nadkriljuje vsa ostala človeška živila. V dosego večjega dobička pa se mleko često pači (samovoljno kvari), kar vpliva prav izdatno na njegovo hranilno vrednost. Zato je za vsakega neprecenljive vrednosti, da izve, kako mleko uživa; da-li je toraj polnovredno (polno mleko) ali malovredno, oziroma popačeno mleko t. j. mleko ki je deloma posneto ali pa z vodo stanjšano, oziroma zmes posnetega in polnega mleka.

Dobroto mleka je mogoče s preiskovanjem določiti, zlasti pa s preskušnjo na maščobo, ker več ko ima mleko maščobe, boljše je. S popačenjem mleka pa se ne zniža le množina tolšče, ki je v njem, ampak tudi množina drugih zgoraj omenjenih hranilnih snovi.

Preiskovanje mleka na maščobo, oziroma preisojevanje mlečne dobrote je največje važnosti in to ne le za konzumente, ampak tudi za mlekotržce, kmetovalce in zlasti za mlekarske zadruge.

Mlekotržec mora biti dobro poučen o vrednosti mleka, ki ga dobiva od proizvajavcev (producentov), bodisi naravnost od kmetovalcev ali pa od mlekarskih zadrug in ki ga razpečava potrošnikom, da ne pride v nasprotje z zakonom glede ponarejanja živil.

Prav tako mora poznati tudi kmetovalec dobroto mleka, ki mu ga dajejo krave v obče in pri raznem krmljenju. Iz povsem umljivih vzrokov pa je preiskovanje mleka od časa do časa na mestu zlasti tedaj, če pošilja kmetovalec mleko po poslih svojim odjemalcem.

Največjega pomena pa je preiskovanje mleka na maščobo za mlekarske zadruge in sicer zlasti tedaj, če se mleko ne plačuje po litrih ampak po množini maščobe, kar naj bi skušale mlekarske zadruge splošno uvesti. V nekaterih zadrugah se preiskuje mleko po uslužbencih ali pa po združnih predstojnikih, toda pomanjkanje strokovnega znanja in objektivnosti je bilo že često povod v zadrugi prepiru, katerim se je mogoče izogniti edino le s tem, da izvede preiskovanje mleka v to poklican in objektivno presojujoč proiskovalni kemični zavod, ker nikdo ne more biti sodnik v svoji lastni zadevi. Pripomniti je tudi, da se je preiskovanje mleka na

maščobo za nižjeavstrijske mlekarske zadruge po c. kr. kmetijsko-kemičnem preskuševališču na Dunaju prav dobro obneslo.

Kmetijsko kemično preskuševališče za Kranjsko v Ljubljani je dobro prevdario zgoraj navedene razloge ter se odločilo določati maščobo mleka v občnem interesu po jako znižanih cenah.

Določitev maščobe v mlečnem preiskusu stane za mlekarske zadruge, kmetovalce in zavode (bolnice), ki se zavežejo, da bodo poslali na leto vsaj 100 mlečnih preizkusov, samo 20 vinarjev, za vsakega drugega pošiljavca pa 30 vinarjev od preiskusa.

S tem je dana vsakemu prilika, da se z najmanjšimi stroški prepriča o kakovosti mleka

Za preiskovanje na maščobo zadostuje 30 do 50 kubičnih centimetrov mleka, ki se naj pošlje v mali dobro očiščeni in z dotičnim mlekom izplaknjeni ter z novim probkovim zamaškom zamašeni steklenici. Pred odvzetjem preizkusa se mora vse mleko ene pošiljatve dobro premešati. Pri pošiljlatvi več vrst mleka treba je označiti posamezne steklenice s številkami 1, 2, 3 itd.

Pri zunanjih pošiljlatvah mlečnih proizvodov se steklenica lahko zamota v malo leseno pušico kot „vzorec brez vrednosti.“

O odvzetju mlečnih preizkusov v mlekarskih zadrugah obstojajo posebni predpisi. Za spravo in pošiljanje preizkusov na preizkušališče so se dali napraviti za zadruge posebni, s ključavnicami preskrbljeni zabojčki, v katerih je prostora za 30 in tudi več preizkusov. Zabojčki se bodo oddajali mlekarskim zadrugam po lastni ceni.

Vsa pojasnila, zlasti pa navodila za praktično odvzete mlečnih preizkusov v mlekarskih zadrugah po predpisih daje radovoljno Kmetijsko-kemično preizkušališče za Kranjsko v Ljubljani (Salendrove ulice št. 3), kamor se je obračati z vsemi tozadevnimi pošiljatkami in vprašanji.

Ravnateljstvo kmetijsko-kemičnega preizkušališča za Kranjsko v Ljubljani.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Sorci,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bode vršil v nedeljo, dne 25. sušca 1906 ob 4. uri popoldne v mlekarski zadrugi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

ODBOR.

Denarni prometi in bilance.

Posojilnica in hranilnica v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za XI. upravno leto 1905.

Člani: začetkom l. 1905 176, v upravnem letu pristopilo 15, odpadlo 2, koncem leta 1905. 189.

Deleži: začetkom l. 1905. 176, v upravnem letu prirastlo 15, izplačano 2, koncem l. 1905. 189; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 378.132:42.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	30	—	Deleži	4	—	Posojila	142.582	78	Deleži	378	—
Hranilne vloge s kapital. obrestmi	105.065	64	Vzdign. hranil. vloge	84.853	56	Tekoči račun z zvezo	12.033	78	Hranilne vloge s kapital. obrestmi	186.645	50
Vrnjena posojila	39.460	51	Dana posojila	53.950	81	Inventar premični	308	92	Predpl. obr. posojil	503	75
Tekoči rač. z zvezo	32.218	76	Tekoči račun z zvezo	39.746	75	Inventar nepremični	25.604	11	Predpl. najemnina	261	49
Na račun gozdov	3.208	60	Posebej nal. čis. dob.	480	43	Zaost. obresti posojil	3.508	40	Rez. zaklad z obresti	4.900	70
Obresti pri gozdi	246	89	Deleži pri dr. zavod.	700	—	Tirjatev na gozdi	2.180	44	Čisti dobiček	832	68
Obresti tek. računa	393	81	Obr. hran. vlog izpl.	369	27	Delež pri Zadr. zvezi	400	—			
Plač. obr. od posojil	5.668	44	Obr. hran. vlog kap.	7.132	96	Union	500	—			
Upr. in urad. prisp.	307	82	Obr. pos. povrnjene	11	26	" " Kmet. dr.	4	—			
Zamudne obresti	3	94	Upr. in urad. stroški	620	73	Zaostala najemnina	365	68			
Najemnina	1.298	36	Rentni davek in ne. posred. pristojbina	101	10	Rezervni zaklad	4.700	91			
Za les in drva	632	76	Dela in poprav. hiše	43	08	Obresti od tega	199	79			
Za opeko	17	04	Časopisi	16	—	Tirjatve za les	69	29			
Povračilo kolekov	20	—	Davki	167	92	Got. 31. decem. 1905	1.064	02			
Got. začetkom leta	1.025	65	Zavarovalnina	35	37						
			Tesanje tramov	74	—						
			Za opeko	110	—						
			Razno	116	96						
			Got. 31. decem. 1905	1.064	02						
	189.598	22		189.598	22		193.522	12		193.522	12

Hranilnica in posojilnica v Horjulu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za enajsto upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 300, v upravnem letu pristopilo 14, odpadlo 3, koncem leta 1905. 311.

Deleži: začetkom leta 1905. 300, v upravnem letu prirastlo 14, izplačano 3, koncem leta 1905. 311; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 415.525:61.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	28	—	Deleži	6	—	Posojila	214.445	33	Deleži	622	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	116.778	83	Vzdig. hran. vloge	88.694	94	Inventar premični	322	74	Hran. vloge s kapital. obrestmi	207.262	52
Vrnjena posojila	39.972	06	Dana posojila	46.270	17	Zaostale obr. posojil	10.928	83	Tekoči račun s zvezo	25.485	06
Tekoči račun s zvezo	42.855	44	Tekoči račun z zvezo	59.645	80	Vrednost tiskovin	200	—	Predplač. obr. posojil	216	64
Plačane obr. od pos.	8.839	79	Obr. hran. vlog izpl.	1.003	12	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—	Rezervni zaklad	9.708	57
Upr. in urad. prisp.	224	84	Obr. hr. vl. kapitaliz.	7.187	07	Naložen denar	12.090	81	Čisti dobiček	438	05
Pristopnine	14	—	Obresti tek. računa	1.756	44	Tirjatev na vknjižn.	36	68			
Obresti nal. denarja	19	90	Obr. pos. povrnjene	34	46	Gotov. 31. dec. 1905	4.667	15			
Got. začetkom l. 1905	1.363	52	Upr. in urad. stroški	726	42						
			Rent. dav. in nep. pri.	104	81						
			Gotov. konec l. 1904	4.667	15						
	210.096	38		210.096	38		243.732	84		243.732	84

Hranilnica in posojilnica na Igu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 196, v upravnem letu pristopilo 54, odpadlo 10, koncem leta 1905. 240.

Deleži: začetkom leta 1905. 196, v upravnem letu prirastlo 54, izplačano 10, koncem leta 1905. 240, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 319.585:09.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	270	—	Deleži	50	—	Posojila	140.876	48	Deleži	1.200	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	75.885	98	Vzdig. hranil. vloge	61.330	56	Inventar premični	135	67	Hranilne vloge s kapitalizov. obresti	130.521	33
Vrnjena posojila	25.996	90	Dana posojila	66.496	52	Zaost. obresti posojil	870	25	Tek. račun s zvezo	9.374	02
Tek. rač. s zv. in dr. z.	50.579	86	Tekoči račun z zvezo	24.536	23	Delež pri Zadr. zvezi	400	—	Predpl. obr. posojil	1.183	53
Obresti tek. računa	26	23	Obr. hr. vl. izplačane	324	37	" " Ljud. posoj.	4	—	Rez. zakl. z obresti	1.891	13
Plač. obr. od posojil	6.750	42	Obr. hran. vlog kap.	4.704	58	Gotov. konc. l. 1905	2.796	11	Čisti dobiček	912	50
Upr. in urad. prisp.	325	19	Obr. pos. povrnjene	37	43						
Pristopnine	27	—	Upr. in urad. stroški	645	73						
Gotov. začetkom leta	1.329	02	Ren. dav. in nep. pr.	69	07						
			Delež pri "Z. zv."	200	—						
			Got. začel. leta 1905	2.796	11						
	161.190	60		161.190	60		145.082	51		145.082	51

Hranilnica in posojilnica v Loškem potoku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za III. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 79, v upravnem letu prirastlo 29, odpadlo 0, koncem leta 1905 108.

Deleži: začetkom l. 1905 79, v upravnem letu prirastlo 29, izplačano 0, koncem l. 1905 108, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 167.934.85.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	58	—	Vzdig. hran. vloge .	25.680	74	Posojila	81.808	—	Deleži	216	—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	39.360	17	Dana posojila . . .	31.900	—	Tek. račun z „Zvezo“	5.187	26	Hranilne vloge s kap. obrestmi	90.376	62
Vrnjena posojila . .	13.210	—	Tek. račun z „Zvezo“	15.283	28	Inventar premični .	368	16	Predp. obr. posojil .	52	81
Tekoči račun z „Zvezo“	22.553	14	Obr. hran. vlog izpl.	82	93	Zaostale obr. posojil	142	60	Rezer. zaklad z obr.	736	34
Obresti tek. računa	283	28	Obr. hr. vlog kapital.	3.292	67	Delež pri „Zadr. zv.“	1.000	—	Čisti dobiček . . .	765	20
Plačane obr. posojil	3.924	43	Obresti pos. vrnjene	12	57	Got. koncem l. 1905	3.640	95			
Upr. in urad. prisp.	105	30	Upr. in uradni stroški	87	10						
Pristopnine	29	—	Ren. dav., nep. prist.	40	66						
Začasno izposojilo .	5.747	—	Začasna izposojila .	5.747	—						
Gotov. zač. leta 1905	517	58	Nagrade	20	—						
			Gotov. 31. dec. 1905.	3.640	95						
	85.787	90		85.787	90		92.146	97		92.146	97

Šebreljska štedilna posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XV. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 102, v upravnem letu prirastlo 11, odpadlo 8, koncem leta 105.

Deleži: stanje začetkom leta 166, v upravnem letu prirastlo 23, odpadlo 8, koncem leta 181, odpovedano: 2.

Denarni promet: K 144.103.92.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	151	63	Deleži	96	—	Posojila	119.158	17	Deleži	2.096	23
Hranilne vloge s kap. obrestmi	30.066	07	Vzdig. hran. vloge .	18.705	83	Inventar premični .	315	10	Hranilne vloge s kap. obrestmi	122.546	47
Vrnjena posojila . .	24.839	54	Dana posojila . . .	17.537	72	Inventar nepremični	8.277	76	Tekoči račun z „Zvezo“	10.841	04
Tekoči račun z zvezo	8.841	04	Tekoči račun z „Zvezo“	26.726	98	Zaostale obr. posojil	1.371	77	Dividenda	186	52
Plač. obr. od posojil	7.968	43	Inventar premični .	6	50	Vrednost tiskovin .	67	41	Rezer. zaklad z obr.	1.874	47
Upr. in urad. prisp.	386	68	Inventar nepremični	141	84	Vrednost kolekov .	75	18	Čisti dobiček . . .	240	42
Pristopnine	22	—	Obresti hr. vlog izpl.	1.205	37	Delež pri Zadr. zv.	200	—			
Vzdig. nalož. denar	210	—	Obresti hr. vlog kap.	3.819	40	Deleži pri raz. zav.	204	—			
Najemnina	312	—	Obresti tek. računa	819	52	Obr. pos. za l. 1905.	5.016	72			
Gotov. zač. l. 1905	635	44	Obr. posojil odpisane	88	80	Zaost. najemnina .	320	50			
			Upr. in urad. stroški	541	28	Nep. pravdni stroški	16	80			
			Davki	269	11	Gotov. 31. dec. 1905	2.761	74			
			Delež pri „Zadr. zv.“	200	—						
			Odpisano posojilo .	120	—						
			Nagrade	320	—						
			Obresti deležev . .	72	74						
			Gotov. 31. dec. 1905.	2.761	74						
	73.432	83		73.432	83		137.785	15		137.785	15

Hranilnica in posojilnica v Škocijanu,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, za deveto upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 519, v upravnem letu pristopilo 129, izstopilo 18, koncem l. 1905 630, odpovedalo 0.

Deleži: stanje začetkom leta 1905 519, v upravnem letu prirastlo 129, odpadlo 18, koncem leta 1905 630.

Denarni promet: K 370.268.05.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	258	—	Deleži	36	—	Posojila	203.896	26	Deleži	1.260	—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	96.787	82	Vzdig. hranil. vloge	72.164	14	Inventar premični .	820	59	Hranilne vloge s kap. obrestmi	198.458	36
Vrnjena posojila . .	29.702	50	Dana posojila . . .	82.181	07	Inventar nepremični	600	—	Tekoči račun s zvezo	4.167	67
Tekoči račun z „Zvezo“	84.075	17	Tekoči račun z „Zvezo“	19.213	11	Zaostale obr. posojil	837	89	Predpl. (obresti) pos.	1.900	12
Inventar nepremični	180	26	Inventar premični .	600	—	Vrednost tiskovin .	125	—	Rezer. zaklad . . .	3.333	25
Plač. obresti od pos.	10.835	66	Inventar nepremični	600	—	Delež pri Zadr. zvezi	1.000	—	Čisti dobiček . . .	1.195	03
Upr. in urad. prisp.	214	42	Obr. hran. vlog izpl.	1.377	38	Delež pri Union . .	500	—			
Pristopnine	128	—	„ „ kap.	6.829	67	Del. pri „Ljud. pos.“	4	—			
Gotov. zač. leta 1905	217	54	„ „ pos. povrnjene	149	09	Got. koncem l. 1905	2.530	69			
			Upr. in urad. prisp.	514	13						
			Ren. dav. in nep. pr.	101	92						
			Tiskovine	75	17						
			Naročnina lista . .	27	—						
			Gotov. 31. dec. 1905	2.530	69						
	186.399	37		186.399	37		210.314	43		210.314	43

Kmetijsko društvo v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrovana zadruga z omejeno zavezo za VIII. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 246, v upravnem letu pristopilo 10, izstopilo 10, koncem leta 1905 246.

Deleži: stanje začetkom leta 1905 246, v upravnem letu prirastlo 10, odpadlo 10, koncem leta 1905 246.

Denarni promet: K 111.632.50.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Blagajniški preostan. l. 1904	398	72	Izplačani deleži . .	263	40	Vrednost blaga . .	21.642	64	Deleži	2.004	12
Vplačani deleži . .	53	—	Vrnjena izposojila . .	6.281	06	Terj. na blagu pri zad.	4.868	79	Neizpl. obr. deležev	31	15
Pristopnine	13	—	Izdatki za blago . .	38.377	52	Inventar nepremični	6.774	97	Izposojila	26.133	29
Izposojila	1.110	—	Izdatki za mleko . .	6.713	49	Inventar premični .	1.180	01	Dolg na blagu nezad.	2.895	47
Prejemki za blago .	47.626	99	Voznina	1.261	57	Delež pri „Zvezi“ .	200	—	„ obr. od izpos.	1.002	50
Prejemki za mleko .	6.713	49	Užitnina	226	65	Delež pri Gosp. zvezi	160	—	„ „ „ „	371	—
Razno	118	28	Inventar premični .	13	—	Delež p. log. mlekar	10	—	„ „ tiskovinah .	88	57
			Davki	41	49	Tirjat na najemnini	60	—	Rezervniž. zaklad .	2.556	99
			Neposredna pristojb.	—	50	Got. koncem l. 1905	434	46	Čisti dobiček . . .	247	78
			Upravni stroški . .	1.156	69						
			Obresti	1.153	76						
			Razno	109	89						
			Gotov. konc. l. 1905	434	46						
	56.033	48		56.033	48		35.330	87		35.330	87

Kmetijsko društvo v Horjulu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo za IX. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 287, v upravnem letu pristopilo 5, izstopilo 6, stanje 31. decembra 1905 286.

Deleži: stanje začetkom leta 1905 287, v upravnem letu prirastlo 5, odpadlo 6, koncem leta 1905 286.

Denarni promet: K 119.505.75.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Blag. preost. l. 1904	396	39	Izplačani deleži . .	305	24	Vrednost blaga . .	32.655	26	Deleži	6.496	16
Vplačani deleži . .	60	—	Vrnjena izposojila . .	6.170	—	Terj. na blagu zadr.	15.887	05	Neizpl. obr. deležev	1.047	75
Pristopnine	10	—	Izdatki za blago . .	49.233	02	Terjat. na blagu nez.	1.366	86	Izposojila	44.875	—
Izposojila	2.600	—	Voznina	1.499	22	Inventar nepremični	8.271	32	Dolg na blagu zadr.	17	08
Prejemki za blago .	56.878	35	Užitnina	442	90	Inventar premični .	3.305	86	Dolg na blagu nezad.	3.789	05
Povrnjena voznina .	6	80	Inventar premični .	89	60	Vrednost zemljišča .	2.728	50	Dolg na obr. od izp.	2.086	13
			Davki	58	34	Nal. denar (deleži) .	615	42	Rezervni zaklad . .	7.017	58
			Neposredna pristojb.	—	50	Vredn. knjig in tisk.	250	—	Čisti dobiček . . .	187	34
			Upravni stroški . .	574	85	Predpl. zavarovaln.	35	05			
			Obresti	811	12	Predpl. pridobnina .	3	44			
			Delež Gosp. zvezi .	20	—	Gotov. 31. dec. 1905	397	33			
			Naložen denar . .	397	33						
			Gotov. 31. dec. 1905	397	33						
	59.951	54		59.951	54		65.516	09		65.516	09

Gospodarsko-trgovačko društvo u Unijama,

registrana zadruga na ograničeno jamčenje za IV. upravnu godinu 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 51, v upravnem letu pristopila 0, izstopila 2, koncem leta 1905 53.

Deleži: stanje začetkom leta 1905 75, v upravnem letu prirastla 0, odpadla 2, koncem leta 1905 72.

Denarni promet: K 26.175.80.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Blag. preost. l. 1904	541	03	Izplačani deleži . .	100	—	Vrednost blaga . .	2.612	95	Deleži	1.412	—
Vplačani deleži . .	26	—	Vrnjena izposojila . .	600	—	Terj. na bl. pri zad.	237	53	Izposojila	2.550	—
Pristopnine	4	—	Izd. za blag. i voznina	11.726	66	Inventar nepremični	1.862	—	Rezerv. zaklad z obr.	538	33
Prejemki za blago .	12.561	94	Inventar premični .	64	28	Inventar premični .	312	79	Čisti dobiček . . .	861	08
Povr. zadr. del. „G. Zvezi“ ljublj. . .	20	—	Davki in nep. prist.	12	55	Delež Gosp. zveze v Pulju	100	—			
Dar društvu	48	—	Upravni stroški . .	266	66	Delež pri Zadr. zv.	10	—			
			Obresti	136	87	Gotov. konec l. 1905	226	14			
			Dividenda	9	62						
			Delež Zad. Zv. ljub.	10	—						
			Razni stroški . . .	48	19						
			Gotov. 31. dec. 1905	226	14						
	13.200	97		13.200	97		5.361	41		5.361	41

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

Mlekarske zadruge v Šmarci,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil dne 11. marca 1906 ob 3. uri popoldne v mlekarni v Šmarci.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev 1 člana načelstva.
4. Volitev 2 članov nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Razni nasveti in predlogi.

Načelstvo.

VABILO

na

VIII. redni občni zbor

Kmetijskega društva v Gorjah,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil v ponedeljek, dne 19. marca 1906 na dan sv. Jožefa ob pol 4. uri popoldne v posojilnični dvorani.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računov za leto 1905.
5. Volitev treh po triletni dobi odstopivših udov načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Volitev razsodišča.
8. Razgovor o posredovanju živinske kupčije in ukrepi.
9. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tržiču,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. marca 1906 ob pol 4. uri popoldne v uradnih prostorih hiš. št. 59.

Vspored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Lukovici,
reg. zadruge z neom. zavezo,

kateri se bo vršil v nedeljo, dne 11. marca 1906 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Smekolja v Lukovici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

Hranilnice in posojilnice v Robu,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se vrši v nedeljo, dne 18. marca 1906 ob pol 3. uri popoldne v združnem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

XI. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Gorjah,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca 1906 ob pol 3. uri popoldne v združni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število društvenikov, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih.

Vabilo
na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Boh. Bistrici,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 4. marca 1906 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

VABILO
na
OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice pri Dev. Mariji v Polju,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki bo v nedeljo, dne 11. marca 1906 ob 1/2 4. uri popoldne v Društvenem Domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO
na
VIII. REDNI OBČNI ZBOR

Kmetijskega društva v Metliki,
registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. marca 1906 ob 1/2 9. uri zjutraj, po sv. maši v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Načelstvo.

VABILO
k
OBČNEMU ZBORU

Konsumnega društva pri D. M. v Polju

reg. zadruge z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo, dne 11. sušca 1906 ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

VABILO
na
redni občni zbor

Kmetijskega društva v Srednjivasi,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 11. marca 1906 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1905.
3. Dopolnilna volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

VABILO
na
REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jakobu ob Savi,
reg. zadruge z neom. zavezo,

kateri se bode vršil dne 11. marca 1906, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

7. redni občni zbor

Kmetijskega društva na Rečici ob Savinji,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v soboto, dne 17. marca 1906 ob 9. uri
zjutraj v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o društvenem poslovanju.
2. Odobritev računov za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

NB. Pri nezadostni udeležbi članov se bode vršil pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri bode brezpogojno sklepal ne glede na število navzočih članov.

VABILO

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Sorici,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo, dne 25. marca 1906 ob 3. uri
popoldne v mlekarni h. št. 22.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

Gospodarskega društva v Renčah,
reg. zadruga z om. zavezo,

kateri bode v ponedeljek, dne 19. marca t. l. ob 3. uri po-
poludne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo po Goriški zvezi izvršene revizije.
2. Poročilo nadzorstva in potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva in nadzorstva po pravilih.
4. Razni predlogi.

Letni račun je društvenikom do 19. marca t. l. na vpogled v društvenih prostorih ob poslovnih urah vsak dan.

Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Ihranilnice in posojilnice na Rečici ob Savinji,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v soboto, dne 17. marca 1906 ob 11. uri
dopoldne v prostorih kmetijskega društva.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računa za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

NB. Ako bi ob določenem času občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu, in iz istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov.

VABILO

na

VII. REDNI OBČNI ZBOR

Ihranilnice in posojilnice v Tunicah,
reg. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 18. marca 1906 ob 3. uri po-
poldne v uradnem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

GOSPODARSKO BERILO.

Snažite živino!

Redno snaženje krav ima velik vpliv na množino mleka.

Na posestvu ruskega carja v Carskem selu pri Petrogradu napravil je ravnatelj poskuse.

Vse krave se redno snažijo.

Ravnatelj je pa odredil da se od vsake pasme, ki se tam redijo, dve narbolji kravi skozi deset dni ne snažite.

Potem se je primerjalo, koliko se je namolzlo v 10 dneh v času snage in koliko v 10 dneh v času nesnage.

Vspreh je bil sledeči:

Po dve kravi ste dali	v času snage	v času nesnage	toraj v času snage več
simendolske pasme	630	570	60
vilstermarške „	615	580	35
holandske „	725	690	35
angler „	502	480	22
	2472	2320	152

Toraj so dale snažne krave celih 7% več mleka.

Oteklina kolena pri goveji živini.

Goveja živina ima navado, da se upre najprej in požene na prednja kolena, kadar ustaja, nato šele stopi z zadnjim delom života in nazadnje šele od sprednjih kolen na noge. Ako so tla pod živino trda in grapasta, zgodi se pogosto, da se žival pri vstajanju udari na slezne kite na kolenu, katere vsled tega otečejo. Ako traja takšen tlak dalje, bode oteklina čedalje večja in hujša.

Treba nam je toraj biti paznim, da kakor hitro vidimo pri živini kako oteklino na nogi, da jo preiščemo in če se spoznajo nekaki mehurji, da najprej vzrok temu odpravimo. To pa se zgodi s tem, da oskrbimo živini zadosti mehke stelje. Dalje pa privežimo živali na otekline mrzlih obkladkov, kateri se morajo večkrat menjavati. Ako se pa oteklina vkljub temu le širi in postaja nevarna, ne zamudimo poklicati spretnega živinozdravnika.

Vzgoja in oskrbovanje mladih prascev po zimi.

V lepem poletnem času je vzgoja prascev kaj lahka. Tembolj pa je ona obtežena z raznimi nevarnostmi po zimi.

Pred vsem se mora svinji oskrbeti priložnost, da si more napraviti ležišče za svoje mladiče, še predno se skotijo, v hlevu v kakem kotu, kjer bodo v zavetju proti prepihu in mrazu. Radi tega je treba svinji posebno v tem času obilno nastiljati s slamo,

katera naj se prereže, če je predolga, da se mladiči pozneje v njej ne izgube in ne zaduše.

Seveda se mora tudi skrbeti za primerno gorkoto hleva. To se lahko stori na več načinov. Luknje zida ali stene treba zamašiti z mahom, ometati z ilovico, zabiti špranje na durih in plankah hleva z deskami, navrh jih pa še opažiti, če ne s slamo pa praprotjo. Tukaj ni gledati toliko na lepoto, temveč le bolj na gorkoto.

Prava neusmiljenost je toraj, kjer vsled mraza mladim prascem otrpne rep, večkrat še ušesa in rilček. Seveda od tako pokvarjenega živinčeta ni pričakovati dobre prihodnosti. Po nekod takim živalim otrple ude odrežejo z nožem, rano pa mažejo z laškim oljem zmešanim trpentinom. Ali to je po naših mislih še drugo mučenje živali, pa prava pokora za prejšnjo brezskrbnost.

Posebno pa je treba skrbeti, da se mladiči ne prehlade, kadar se začnejo krmiti. Znano je, da se mora mladim živalim od četrtega tedna naprej pripravljati tudi hrana, ker sesec več ne zadostuje. In ta mora biti primerna, izprva največ od mleka, nato nekoliko moke od turšice, potem nekoliko korenja, pese itd. Takšna hrana se mora prascem dajati po 4 do 5krat na dan. To pa seveda v posebnej, nizkeji in primerno široki posodi. Ker pa takšna hrana svinji čez vse diši, jo je treba odgnati iz hleva, da se mladiči nasitijo, ali pa čuvati, dokler posoda ni prazna. Med tem časom se pač lahko mladiči prehlade.

Priporočati je vsled tega, da se oskrbi prasnici dvojni hlev. V enem se lahko krmi svinja, med tem se pa mladičem v drugem hlevu daje primerna hrana. Na ta način se tudi prasci najlažje odstavljajo od sesca.

Hud udarec za Dolenjsko.

Uradni list c. kr. deželne vlade v Ljubljani, z imenom „Laibacher Zeitung“ z dne 15. februarja 1906 prinaša sledeči

Razglas

c. kr. deželne vlade v Ljubljani, z dne 13. februarja 1906., št. 3602, o zaprtiji političnih okrajev Krško, Rudolfovo in Črnomelj za promet s prašiči.

Z ozirom na to, da se je zadnje čase v ponovljenih primerih iz političnih okrajev Krško, Rudolfovo in Črnomelj zanesla svinjska kuga v druga ozemlja, ukazuje deželna vlada zaradi tega, da bi se ubranilo razširjanje svinjske kuge in da bi se izdatneje preprečilo utihotapljenje prašičev iz okuženih in zaprtih hrvaških okrajev glede navedenih treh političnih okrajev dotlej, dokler se ne ukaže drugače, nastopne odredbe:

1.) Prepovedano je izdajati živinske potne liste v teh okrajih.

Izjema od te odredbe je dopuščena samo z ozirom na točko 3 tega razglasa.

2.) Prepovedano je izvažati žive prašiče za pleme in rejo iz teh okrajev, jih uvažati v te okraje in prevažati skozi nje.

3.) Dopuščeno je izvažati žive pitane prašiče in prašiče za zakol v ta namen, da se takoj zakoljejo; vendar je v vsakem slučaju za to poprej izprostiti dovoljenja pri političnem okrajnem oblastvu.

4.) Svinjski semnji v zaprtem ozemlju so prepovedani.

5.) Potrebni gospodarski promet s prašiči med posameznimi okraji je dopuščen, toda pri tem je paziti na morebiti za posamezne okužene vasi in kraje ukažane zaporne odredbe.

Prestopki teh določil, ki stopijo v veljavnost tisti dan, ko se razglase v časopisu „Laibacher Zeitung“, se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882, drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko. V Ljubljani, dne 13. februarja 1906.

Kdor pozna pomen svinjereje v dolenjskem gospodarstvu, more presoditi, da je po tej vladni odredbi Dolenjska hudo prizadeta.

Kako je ravnati z nadušljivimi konji?

Nadušljivi konji so še več let za zmerno vprego porabni, ako jih pravilno krmimo. Klaja, ki učini debelost ali ki dovaža telesu veliko vode ni umestna, ker povzroča utrujenost.

Seno in slamo je le v pičli meri pokladati. Zeleno krmljenje je popolnoma opustiti. Najboljša hrana za nadušljive konje je oves, katerega lahko, ako je potrebno, zdrobimo. Tudi jih je večkrat napajati, pa ne s premrzlo vodo.

Kako je plesen v kletih in drugih shrambah odpraviti?

Plesnoba na stenah v kletih in jedilnih shrambah škoduje tam shranjenemu sočivju in drugim živilom, ter jih lahko popolnoma skvari.

Treba jo je toraj večkrat odstraniti in to se zgodi, ako na stene, katere smo preje z vodo poškopili, potrosimo fini, neugašeni apneni prah.

Kdor ima pri roki peronospora-škropilnico in pa žveplalnik jih lahko uspešno pri tem delu porabi.

Apno, katero se vsled vlage začne ugašati, uniči plesen in tudi druge škodljive glivice. Pozneje je stene umiti in prostore zračiti.

Važno za vinorejce.

Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko prinaša v letošnji 4. številki sledeči

Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 19. januarja 1906., št. 22.489 iz l. 1905.,

da je dovoljen prosti promet z vinskimi trtami in drugimi zarejevavci in prenašavci trtne uši med občinami I. vinogradskega ozemlja v vojvodini Kranjski in med vsemi okuženimi krajnimi občinami vojvodine Štajerske.

Da se omogoči hitrejši zasad vinogradov, okuženih s trtno ušjo, je c. kr. namestništvo v Gradcu z razglasom z dne 8. novembra 1905, dež. zakonik in ukaznik št. 107 dovolilo prosti promet z vinskimi trtami in drugimi zarejevavci in prenašavci trtne uši med vsemi krajnimi občinami vojvodine Štajerske, glede katerih je bila izdana izvozna prepoved na podstavi §§ 1. in 4. zakona z dne 3. aprila 1875., drž. zak. št. 61.

Ker se to ozemlje teritorialno drži I. vinogradskega ozemlja vojvodine Kranjske, se v prenapredbi tukajšnjega razglasa z dne 5. septembra 1904., števil. 17.010, dež. zak. št. 17, dogovorno s c. kr. namestništvom v Gradcu na podstavi § 6. ukaza c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 6. junija 1893. drž. zak. št. 100, dovoljuje prosti promet z vinskimi trtami in drugimi zarejevavci in prenašavci trtne uši tudi med tema dvema ozemljima; zategadelj za izvoz vinskih trt, drugih rastlin, rastlinskih delov in predmetov, ki so znani kot zarejevavci in prenašavci trtne uši, iz katere k omenjenima dvema okuženima ozemljema na Kranjskem in Štajerskem spadajočih krajnih občin v katero drugo občino teh dveh ozemelj ni treba posebnega oblastvenega dovoljenja.

Izvažanje vinskih trt in drugih zarejevavcev in prenašavcev trtne uši iz teh dveh okuženih ozemelj v druga vinogradna ozemlja pa je dopuščeno samo proti posebnemu oblastvenemu dovoljenju.

C. kr. deželni predsednik:

Schwarz s. r.

Ta vladna odredba je tako jasna, da je ni treba razlagati.

Presajanje sadnih dreves.

Tu in tam je potrebno, bodisi, ker rabimo stabilni prostor, bodisi, ker smo iz začetka pregosto sadili, ali pa iz drugih vzrokov, že večja drevesa odstraniti. Ako niso taista prestara, jih je lahko kam drugam presaditi. V tem slučaju se mora, po tem kakor je drevo veliko, 1 do 1½ m od debla na okrog približno 1 m globoki jarek izkopati, ter pod koreninami zemljo izpodkopati.

Ono zemeljsko plast pa, ki je med koreninami, je previdno le v toliko odstraniti, v kolikor je po-

trebno, da je mogoče drevo prenesti ali prepeljati na njegovo novo stojišče.

Nekateri sicer priporočajo od korenin vso zemljo odstraniti z motivacijo, da je itak že izsesana, tako-rekoč mrtva.

Pri vsem tem delu je paziti na to, da se ohrani drevesu kolikor mogoče veliko, nepoškodovanih korenin, da se deblo ne odrigne in krona ne počese.

Jama, v katero je drevo presaditi, mora biti seveda večja, kakor je obseg korenja in natančno je zmeriti, da ni pregloboka in ne preplitva. Pod in med korenine je nasipati dobre, rahle zemlje ali pa dobro predelanega mešanca, ter je pri nasipanju zemljo večkrat zateptati in z vodo zaliti, da se bolj korenin prime in da ne ostanejo med koreninami votline. Ko so vse korenine pokrite, je zemljo še enkrat pohoditi in dodjati precej na debelo dobro preprhnelega gnoja; potem se jama popolnoma zagrne. Zalivanje z vodo je neobhodno potrebno, posebno, ako se na pomlad presaja, sicer se drevo ne prime t. j. ne raste.

Da pa veter presajeno drevo ne prevrže, ga je pritrditi k tlom na štiri strani z žico. Pod žico, na mestu, kjer je ta ovita na deblu, se priveže kak ovitek, sicer bi drugače deblo trpelo. Žica bi se v deblo zarezala.

Krono je razredčiti, to se reče, odstraniti je vse nepotrebne veje, ostale pa je le toliko okrajšati, da dobi krona pravilno, piramidalno obliko. Nezmisel je, mlade vejice odrezati, ker ravno te na pomlad najprvo odganjajo in rast pospešijo.

Priporoča se posebno v prvem letu taka presajena drevesa z večkratnim zalivanjem proti suši obvarovati.

Najbolj pripraven čas za presajenje je jesen.

Rane na sadnem drevju.

Skušnja uči, da je vsako drevo, katero je bilo z zlomljenjem vrha ali vej kakorkoli poškodovano, je s tem naklonjeno težki bolezni, in da navadno pred časom svoje starosti pogine.

Treba je toraj posebno z snegom v jeseni, kakor po zimi in v spomladi narejene škode natanko slediti, da se morejo še za časa okovariti.

Takšne rane treba hitro obrezati in osnažiti. To se najboljšje zgodi s cepilnim voskom; kadar tega manjka, jemlje se za mazilo močna, nekoliko z apnom ugnjetena ilovica, katerej se svetuje pridejati še nekaj krvi in odpadkov od živine. Ta mešanica, narejena v primernej gorkoti vlažne vode, se pomaže na rano, nakar se le to še z kakšno cunjo obveže, da ob vetru in dežju ne odpade. Ako se to ne stori, začne drevo na rani vsled mraza in mokrote trohneti, katera trohnoba napreduje v stržen (sredino) debela, po ka-

terem neizprosno prej ali slej dospe v sredino korenin, kjer je navadno gotov konec bolezni, pa tudi drevesa ob enem. Na tak način žalibog propada naša sadje-reja veliko predčasno, edino zato, ker nismo celili neizprosno ran na drevju ob pravem času.

Mislino si in primerjajmo starost sadnega drevja. Kako različno je drevje posebno glede starosti. Nekatero vstraja skoraj stoletje, dočim drugo v kratkih letih pogine. Krive so temu razne bolezni, nepravilnosti in nesreče, kakor se vse to zgodi tudi pri človeku in živali; ali velikokrat se pogin mora pripisovati malomarnosti človeka, ker ni opravil ob pravem času svoje dolžnosti.

Toraj ne samo sajenje, snaženje in gnojenje je sadnemu drevju potrebno, nego — dostikrat v naglici — oskrbovanje v njega boleznih, katere mnogokrat povzročajo rane, narejene od koder koli.

Kako ravnati z onesnaženimi jajci?

Dostikrat se zgodi, da se v premalej snagi kurnika, zlasti pa še gnjezd (pripravljenih košev kokošim za valenje,) jajca takoj ob znesenju onesnažijo z blatom. Nekatero ženske takšna jajca omijejo, ali to ne gre; zlasti za imenitne družine ne, ker takšno omito jajce dobi nekak slab duh. Boljše je, jajce onesnaženo z nožem rahlo in skrbno oškrbati in z rezko cunj oribati.

Narboljši pa je, skrbeti za snago in red v kurniku. Tukaj jaslice za hrano, tukaj za vodo, ondi košek ali gnjezdo za jajca; spet ondi grêdo za pre-nočišča. Živali, četudi imajo malo spomina, se vendar s časoma k temu redu privadijo, nakar iz-ostane marsiktera napaka, med temi — onesnaženje jajec.

Kakoršna je setev, takšna bode žetev!

Vsled dolgotrajnega deževja v lanski jeseni moglo se je le malo ozimine sejati. Pa še ta utegne vsled dolgotrajnega in krutega mraza biti slaba. Treba bode toraj kmetu se temveč potruditi z jarino, ako bode hotel kaj pridelati v tekočem letu.

Zraven težkega dela ob setvi treba pa je kmetu tudi skrbeti, kakošno seme da bode sejal. Lahko umljivo je, da mora seme pred setvijo skrbno očistiti, za kar je ravno sedaj pripravi čas. Četudi je morda v jeseni po mlatvi zrnje dobro prevejal, vendar treba to v žitnicah še enkrat pregledati in če opazimo med zrnjem količkaj plevelnastega semena, dajmo je še enkrat očistiti. Pomislino, da če v par urah od kacij deset vaganov izločimo vsaj toliko — če ne več — bokalov plevelnastega zrnja, koliko zaroda tega smo zabranili na njive! In to ne samo za eno, morda za precej let, ker znano je, da mnogi zgodnji plevel se

na njivi pred žetvijo znova zaseje, nekateri se pa ukorenini tako, da ga potem skoraj ni mogoče pregnati.

Za čiščenje zrnja so vsega priporočila vredne novejšje vejavnice z močnim vetrom in s 4 razno gostimi mrežami. Te se še lahko menjavajo po velikosti ali obliki zrnja. Še bolj gotovo se pa plevel kot grahor, repica, kokalj itd. odpravi z nalašč za to napravljenim strojem, čistilnico za zrnje, kjer se, ako le dvakrat prečistimo zrnje, plevel skoraj do zadnjega odloči.

Žalibog da takšne čistilnice naši kmetje še vse premalo poznajo, zato je videti toliko plevela po njivah. Naj bi si jo oskrbele zadruge ali pa občine na svoje stroške ali cela vas skupaj, stroški na posameznika bi bili prav neznatni. Napačno bi tudi ne bilo, ko bi si jo omislil posameznik, h kateremu bi nosili sosedje svoje zrnje čistiti, pa bi računil od dela malo odškodnino. Ko bi se štelo kaj nizko, recimo le petico od vagana, ako dela dotični sam, ako mu lastnik stroja pomaga, pa desetico, bi se že po teh malih svoticalah nabralo na dan 1 do 2 kroni, kar bi v enem ali par tednih že zneslo nekaj. In če pomislimo da se takšen stroj pri pametnem ravnanju skoraj nikoli ne pokvari, da lahko vstraja po več desetletij, ali bi se ne obrestovala svota, katero bi dal lastnik zanj?

Toda ne samo s semenom, temveč tudi z gnojem nam je treba paziti, da ne zasejemo plevela na njivo. To pa se zgodi, ako pride v gnoj seneni drobiž ali prah iz skednja. To naj se opusti ter raje poseje na travnike, zlasti tam, kjer je trava redka.

Konečno moramo še dostaviti, ako nima kmet doma dovolj semena za setev in si ga naroča od drugod, da ga dobi iz bolj hladnih krajev, nego je naše podnebje. Skušnja uči, da seme iz gorkejših krajev pri nas ne uspeva, marveč ravno nasprotno. Zategadelj je prišlo pri nas že v navado, da se naročajo semena raznih žit, pa tudi vrtnih semen iz Češkega in so ljudje ž njim zadovoljni. Seveda se lahko naročajo potem „Gosp. zveze“ v Ljubljani.

Važna iznajdba za gospodinje.

Gospa M. Kaučičeva na Dunaju je iznašla za gospodinjstvo in prodajalce jedilnih stvari nujno potrebni aparat „Hydros“. Ta patentovani aparat vzdrži vsakovrstna živila kakor kruh, pecivo, sir itd. brez upotrebe ledu mnogo dni popolnoma sveža. Hydros bo najbrž izdelovala švedska akcijska družba Alfa-Separator, znana pri nas po mlekarških strojih, katera ima tovarne in zastopstva po vseh državah Evrope. Cena aparata bo vsled ogromne fabrikacije tako nizka, da si ga lahko

nabavi vsaka gospodinja. Hydros se bo naročal tudi po „Gospodarski Zvezi“.

Ohranitev zdravja in varčnost

sta tako važna za vsakogar, da je treba vestno upoštevati vse, kar ji speši. Zato se tudi našim gospodinjam ne more priporočati dovolj toplo, da ne smejo nikoli več rodbinske mize puščati brez Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. Nepomešana ali obilo dodana zrnati kavi, je glede okusa in zdrave tečnosti vzor kavine pijače, ki se je ne odreče nihče več, kdor je spoznal nje dobrodejne učinke. Zlasti vsaka skrbna gospodinja takoj opazi radostnega srca, kako izdaten prihranek v gospodinjstvu dosega z uporabo Kathreinerjeve kave. Treba pa je paziti na to, da ima samo pristna Kathreinerjeva kava v zaprtih izvirnih zavojih z varstveno znamko „župnik Kneipp“ tako odločilno prednost okusa po zrnati kavi. Posebno ne moremo dovolj iskreno svariti pred vsemi odprto odtehtanimi oprazenimi izdelki.

Kdor rad pije kakao,

naj poizkusi enkrat Ivana Hoffa kandol-kakao. Ta ima izmed vseh kakaovskih vrst najmanj tolšče (19⁰/₀ proti večkrat nad 50⁰/₀), je toraj resnično netolščat, jako lahko prebaven in ob najboljšem okusu zaradi tesne zveze s sladom izredno redilen ter hasniv celo najslabotnejšemu organizmu. Ker je poleg tega jako poceni, se lahko rabi v vsakem gospodinjstvu.

Priporoča se: Vzemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Baderna (v Istri), gospodarsko društvo, ima v svoji zadružni kleti 4000 hl črnega in 500 hl belega vina. Kdor hoče kupiti izborna istrsko kapljico po zmernih cenah, jo dobi zanesljivo pri gospodarskem društvu v Baderni.

Službo išče štacunski sluga, 30 let star, zvest, zanesljiv.

Služboval je že v večjem konsumnem društvu kot donšalec blaga in je tudi pri prodaji pomagal.

Drva. Šebreljska štedilna posojilnica — Šebrelje na Goriškem — ima 60 orlov bukovih gozdoz, iz kojih proda drva. Kraj je oddaljen 3 ure od postaje sv. Lucija nove železnice; — blizo je voda Idrice, po kojoj se lahko les plove. 6—2

Zajamčeno pristno vino ima v zalogi Kmetijsko društvo v Vipavi veliko množino, katero prodaje za mašna vina belo od 40—60 kron 100 l postavljeno na postajo Postojna. Rudeče po 35 kron. Zadrugam in večjim odjemalcem oddaja vino po izjemnih znižanih cenah. V zalogi je tudi tropinsko žganje.

Ogrska rožnata paprika Szegedinska I-a, sladka, jamčeno prava, priznana najboljša vrsta. Lastni pridelek à kg 5 Kron. Pošilja se proti povzetju od 1 kg naprej poštne prosto. Nadalje posebnosti: špeh, ogrske salami itd po najnižji ceni. Razpošiljevalna trgovina raznovrstnih deželnih pridelkov **HAUPT A. RUDOLF, Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovoda-cesta 22.** 24-24

Seme kašeljskega zelja, katero naredi lepe, trde glave in rodi v vsaki zemlji, domači pridelek, jamčeno pristno in kaljivo. Prodaje dokler je kaj zaloge, **Ignacij Mercina**, posestnik v Zg. Kašlju p. D. M. v Polju pri Ljubljani. 20 dkg (navadno žlico) za 80 vin., poštne prosto. Denar je poslati naprej. Sprejemajo se tudi pisemske znamke. Večja naročila po dogovoru.

Spominska knjiga prve gorenjske razstave; Zaradi tehničnih ovir in deloma zaradi še prepičle naročbe, knjiga še n mogla iziti. Pač pa je ista že v tisku. Ker so sadne slike v tej umetniški in krasni izpeljavi, precej drage, je želeli, da se že v naprej ve, koliko približno bo naročnikov, da se zamore naročiti slike. Manj od 300 izvodov ne gre naročiti. Kdor želi imeti to lepo in koristno knjigo, naj pohiti z naročbo. Posebno opozarjamo na to delo udeležnike razstave. Cena nevezani knjigi 6 K — vezani v rudeče platno 8 K. — Naroča se pri načelnstvu sadne razstave v Radovljici, Gorenjsko.

Delniška stavbinska družba »UNION« v Ljubljani.

Ob začetku leta sklepajo posojilnice na občnih zborih o porabi čistega dobička. — Delniška stavbinska družba „UNION“ se usoja pri tej priliki opozoriti p. n. hranilnice in posojilnice, da so še oddati delnice III. emisije, in da blagovolè vsaj en del čistega dobička uporabiti za nakupovanje delnic družbe „UNION“. — S pomočjo zadružne organizacije se je posrečilo postaviti krasno stavbo hotela „UNION“. — Delničarji postali so solastniki tega podjetja, in delnice imajo sedaj svojo vrednost. Treba je pa še oddati III. emisijo, in odda se lahko, ako naše hranilnice in posojilnice vzajemno postopajo in prevzamejo delnice. — Tako narodno-gospodarsko delo mora vspevati. — Oglasila za podpise delnic sprejema podpisani načelnik.

Dr. V. Gregorič,
načelnik.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omej. zavezo

Stari trg števil. 19

priporoča

koverta s firmo, pismeni papir, vizitnice

ter vsa v to stroko spadajoča dela po

== najnižji ceni. ==

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Krog 150 hektolitrov belega vina liter po 28 do 32 vinarjev se dobi še v Lindar-u (Istra).

Vsa pojasnila daje „Lindarsko društvo za štednjo i zajmove“ v Lindaru. 6-2

Absolutno jamčeno pristno vino

priporoča se za nakup pri kmetijskem društvu v Vipavi, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega in je vsled tega izključena vsaktera prevara.

Razpošilja se najmanj 56 l, po sledečih cenah franko kolodvor Postojna: Nova bela namizna vina od 40—45 K, rudeče (ala cviček) po 35 K. Sortirana vina: Pinela po 30 K, beli burgundec po 35 K. Staro namizno po 45 K, stari burgundec po 60 K,

Večje množine in zadrugam se računi nekoliko ceneje. Vsa vina so milega okusa, ker so po novem načinu nepravljena.

254 12-1

Ph. Mayfarth & Co. patentovana

samotvorna, „Syphonia“ je vendar najboljša brizgalnica

za vinograde, hmeljske nasade, za pokončevanje sadnih škodljivcev, za odstranjenje bolezni na listju, za pokončevanje grenkuljice in divje gorčice itd.

Brizgalnice za nositi in na kolesih za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine z ali brez priprave za mešanje s petrolejem.

Zahtevajte podobe in popis od tvrdke

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za stroje, specialna tovarna za vinske stiskalnice in stroje za vporabljanje sadja. 255 6-1

Odlikovana z čez 560 zlatimi in srebrnimi kolajnami itd.

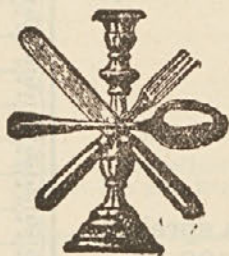
Dunaj II., I. Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani katalogi brezplačno. Zastopniki, preprodajalci se sprejmo.

Take table preskrbi zadrugam „Zadružna zveza“.

Gospodarsko vago brezplačno!

250 15-4

Čudovito poceni pošiljam iz svojega prenapolnjenega tovarniškega skladišča svoje svetovnoznano in radi svoje izvrstne kakovosti splošno priljubljeno

Mehikansko srebrno blago

in sicer:

6	kom.	mehikanskih srebrnih namiznih nožev
6	"	" " jedilnih vilic
6	"	" " žlic
12	"	" " žlic za kavo
6	"	izvrstnih desertnih nožev
6	"	" " vilic
1	"	mehikanski srebrni zajemalnik za juho
1	"	" " za mleko
2	"	najeleg. salonska namizna svečnika.

46 komadov skupaj za samo gld. 6.50.

Vsak naročnik dobi še vrhu tega kot premijo garantovano natančno vagujočo gospodarsko vago, ki potegne 12 kilogramov, popolnoma brezplačno.

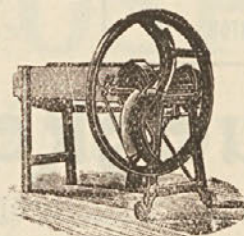
Mehikansko srebro je po vsem bela kovina, za koje trpežnost in najboljšo kakovost se da pismena garancija na 25 let. Pošilja proti predpošiljatvi denarja ali po povzetju evropejske zaloge

Manhattan - podjetje

Budimpešta VIII., Bezerédy-utca št. 3.

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, tri-
jerje, čistilnice
(pajkelne),
slamorenice,
mline in preše

za sadje, fine kose, srpe in

amerikanske motorje

na bencin

posebno pripravi za kmetije

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki
izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

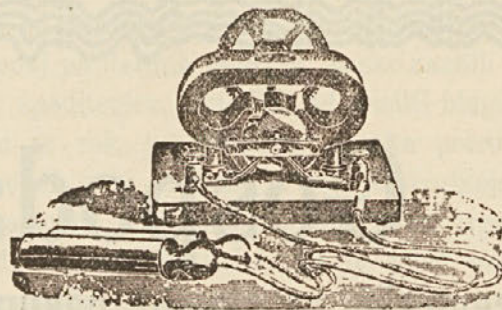
248 x-4 Slovenski ceniki brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi!

Zadružna zveza

oskrbuje

= svojim zadrugam =
vse tiskovine, blagajne itd.

„ELEKTROPHOR“.

Pomlajenje in podaljšanje življenja po izvirno
amerikanskem elektro-zdravilnem aparatu za
samoporabo.

Elektrika je življenje!

Vsem slabotnim ljudem ni nikoli dovolj svetovati, uporabljati ta električni aparat, kajti elektrika krepi živce, ohrani kri, poostri čute, tvori normalno delovanje krvi in živčnega sistema, obvaruje pred največ boleznimi.

Tako poroča dr. Bourg, ud zdravniške fakultete v Parizu: „Ne samo protin, revmatizem, krč, histerija, naduha so bili v sto slučajih ozdravljeni in v vseh slučajih olajšani, kjer je znanost zdravnikov brezuspešno delovala, ampak posebno tudi pri vseh živčnih boleznih, glavobolu, koliki, šumenju v ušesih, brezspanju, hipohondriji, posebno pri hemoridih doseglo se je v nekaterih dneh, da celo v nekaterih urah skoro čudovito olajšanje, in posebno pri bolečih ženskih boleznih so bile bolezni skoro gotovo ozdravljene in olajšane; tudi za ženske v drugem stanju. Cena malemu aparatu z vsem skupaj 20 kron. (Samo za zelo občutljive.) Cena velikemu aparatu z vsem skupaj 30 kron. (Za vzdravljenje dolgotrajnih bolezni.) Pošilja proti predpošiljatvi zneska ali pa po povzetju

251 15-4

Elektrophor - podjetje

Budimpešta VIII. Bezerédy-utca št. 3.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-4

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog konec leta 1904:
čez 11 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet v letu 1904:
K 46,173,224.38

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%⁰/₀

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1904: K 11,095.751.15 — Denarni promet v letu 1904: 46,173.224.38

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

249, x-4

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Josip Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. Ljud. pos.

Ivan Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Karol Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomaževe žindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup vseh gospodinjskih potrebščin;

prodajo vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.

Izdajatelj: Zadrúžna zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Ivan Rožman, uradni vodja „Zadrúžne zveze“. — Tisek Zadrúžne tiskarne v Ljubljani.